

Leszek Jerzy Jasiński*

Michał Kalecki odczytany po pół wieku**

(...) Czy myśl Michała Kaleckiego zawiera również trwałą, niepoddającą się erozji czasu rdzeń? Jesteśmy zdania, że tak. Czytając jego prace, można zrozumieć wiele problemów gospodarki dzisiejszej, chociaż nasze czasy są różne od jego czasów. Liczne mechanizmy ekonomiczne pozostały takie same lub są podobne.

Dorobek M. Kaleckiego ma jeszcze jedną szczególną cechę. Przydaje mu ona wymiar trwały, wykraczający poza obszar *hic et nunc*. M. Kalecki był pionierem idei nowych w skali świata, które wzbogaciły istotnie wiedzę o gospodarce. (...)

Jego prace napisane w młodym wieku, w latach trzydziestych XX stulecia, zapowiadały późniejsze rozwiązania wielu kluczowych problemów gospodarczych. Jeszcze przed wyjazdem z Polski, będąc pracownikiem niedużej, ale dobrze zorganizowanej, placówki badawczej przedstawił rozstrzygnięcia, które później znalazły się w głównym nurcie myślenia o gospodarce. W przypadku ustaleń M. Kaleckiego okres

dzielący publikację pierwszych zaawansowanych pomysłów od ich upowszechnienia przez innych autorów okazał się bardzo krótki. Szeroka akceptacja jego propozycji dokonała się bez porównania prędkiej niż w sytuacjach opisanych wyżej. Kalecki był inicjatorem nowych idei ekonomicznych w czasach wielkiego przyspieszenia cywilizacyjnego i intelektualnego. (...)

Fraszki¹

*Za granicą, gdym niemrawy,
leczę-pędzę do Warszawy.*

*Jedno obywatelstwo i jedna tylko ojczyzna.
Więc kto ma drugą w Egipcie
niech się czym prędzej przyzna.*

Kultura

*Ci komuniści dziwni to są ludzie.
Jedni więź z Mieszkim zadzierzgają w trudzie.
A inni – nie wiadomo, co się nagle stało –
Wykreślają wszystko, co było przed Mao.*

Socjologia roślin

*Dziwne to zjawisko społeczno-botaniczne,
że w krajach socjalizmu lipy są tak liczne.*

Produkcja

*Maszyny socjalizm produkuje sprawnie.
Z bydelkiem rzecz ma się już mniej zabawnie.
Lecz co na rozruch jeszcze ciągle czeka,
to wypuszczenie na rynek Godziwego Człeka.*

Zacieki

*Gdy będę już odpływał z prądem Styksu rzeki,
ostatnie me spojrzenie padnie na zacieki.
Ja byłem na tej ziemi tylko jednym z gości,
lecz one mają tytuł do nieśmiertelności.*

* Prof. dr hab. Leszek Jerzy Jasiński – Politechnika Warszawska.

** Fragment wstępu z książki Leszka Jerzego Jasińskiego pt. *Michał Kalecki odczytany po pół wieku*, Centrum Europejskie Natolin, Warszawa 2019.

¹ Wszystkie fraszki za: M. Kalecki, *Kapitalizm: dynamika gospodarcza i pełne zatrudnienie*, wybór tekstów pod red. K. Łaskiego i J. Osiatyńskiego, iTON, Warszawa [b.r.w.], s. 403.